

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Correlational predictive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก ได้แก่ ความคาดหวังเพศของทารก พื้นอารมณ์ของทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก และความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส รวบรวมข้อมูลจากบิดาที่นำบุตรมารับวัคซีน ฉีดคลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลสิรินธร ในเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน พ.ศ. 2557 จำนวน 84 ราย ผลการวิจัยเสนอตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย ของพื้นอารมณ์ทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก ความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส และความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังเพศของทารก พื้นอารมณ์ของทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก ความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส กับความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก

ส่วนที่ 4 ปัจจัยทำนาย ได้แก่ ความคาดหวังเพศของทารก พื้นอารมณ์ทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก ความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส ต่อความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ข้อมูลทั่วไปของบิดา และมารดาของทารก

กลุ่มตัวอย่างบิดาอายุมากที่สุดคือ 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.61 รองลงมา คือ บิดากลุ่มอายุ 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.90 อายุเฉลี่ยเท่ากับ 32.64 ปี ($S.D.$ = 7.22, range = 20 - 52) มารดาของทารกอายุมากที่สุดคือ 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.33 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 28.51 ปี ($S.D.$ = 5.87, range = 18 – 43) ทั้งบิดาและมารดาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 86.90 เท่ากัน ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา และมารดาเท่ากัน คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.70 และ 63.10 ตามลำดับ ส่วนใหญ่บิดาประกอบอาชีพพนักงานของบริษัทเอกชน/ โรงงานของเอกชน ร้อยละ 38.10 รองลงมา คือ อาชีพรับจ้างร้อยละ 34.50 ส่วนมารดาประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/ โรงงาน

เอกชนร้อยละ 27.40 รองลงมา คือ อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 23.80 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลทั่วไปของบิดา และมารดา ของทารก (n = 84)

ข้อมูล	บิดา (n = 84)		มารดา (n = 84)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)				
<20	0	0	3	3.57
20 - 30	31	36.90	49	58.33
31- 40	40	47.61	31	36.90
41 – 50	12	14.28	1	1.19
> 50	1	1.19	0	0
(อายุเฉลี่ยบิดา (Mean) = 32.64 ปี, S.D. = 7.22, range = 20 - 52)				
(อายุเฉลี่ยมารดา (Mean) = 28.51 ปี, S.D. = 5.87, range = 18 - 43)				
ศาสนา				
พุทธ	73	86.90	73	86.90
อิสลาม	10	11.90	10	11.90
คริสต์	1	1.20	1	1.20
การศึกษาสูงสุด				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	56	66.70	53	63.10
ปริญญาตรี	27	32.10	27	32.10
ปริญญาโท	1	1.20	4	4.80
อาชีพ				
พนักงานบริษัทเอกชน/ โรงงาน	32	38.10	23	27.40
รับจ้าง	29	34.50	11	13.10

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูล	บิดา (n = 84)		มารดา (n = 84)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	18	21.40	20	23.80
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2	2.40	6	7.10
พ่อบ้าน/ แม่บ้าน	2	2.40	6	7.10
อื่น ๆ	1	1.20	2	2.40

2. ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัว 10,000 – 20,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.30 รองลงมา มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 67.90 ส่วนใหญ่คาดหวังต่อเพศบุตร คิดเป็นร้อยละ 52.40 บิดาไม่มีประสบการณ์การเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ร้อยละ 66.70 และช่วยภรรยาทำงานบ้านร้อยละ 91.70 ดังแสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนครอบครัว (n = 84)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัว (บาทต่อเดือน)		
≤10,000	10	11.90
10,000 – 20,000	28	33.30
20,001 – 30,000	21	25.00
30,001 – 40,000	11	13.10
40,001 – 50,000	7	8.30
≥50,001	7	8.30
ลักษณะของครอบครัว		
เดี่ยว	57	67.90
ขยาย	27	32.10

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความคาดหวังต่อเพศบุตร		
คาดหวัง	44	52.40
ไม่ได้คาดหวัง	40	47.60
ประสบการณ์การเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี		
ไม่เคย	56	66.70
เคย	28	33.30
การช่วยภรรยาทำงานบ้าน		
ช่วย	77	91.70
ไม่ได้ช่วย	7	8.30

3. ข้อมูลทั่วไปของทารก

ทารกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 60.70 เป็นเด็กกลุ่มอายุ 1 – 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 63.09 มีอายุเฉลี่ย 6.01 เดือน ($S.D. = 3.32$, range = 1 – 12) ส่วนใหญ่เป็นบุตรลำดับที่ 1 ร้อยละ 68.83 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของทารก ($n = 84$)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศของทารก		
ชาย	51	60.70
หญิง	33	39.30
อายุ (เดือน)		
แรกเกิด – 6	53	63.09
6.1 - 12	31	36.91

(อายุเฉลี่ยทารก (Mean) = 6.01 เดือน, $S.D. = 3.32$, range = 1 – 12)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ลำดับที่ของการเกิด		
ลำดับที่ 1	53	68.83
ลำดับที่ 2	18	23.38
มากกว่าลำดับที่ 2	6	7.79

ส่วนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย ของพื้นอารมณ์ทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก ความสัมพันธ์ของคู่สมรส และความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก

1. คะแนนพื้นอารมณ์ของทารก โดยรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ย 87.54 ($S.D.$ = 6.65, range = 72 - 106) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการทำกิจวัตรประจำวัน เท่ากับ 24.20 ($S.D.$ = 3.06, range = 17 - 34) ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการเล่น/การเข้าสังคมกับเด็กอื่นเท่ากับ 32.52 ($S.D.$ = 3.51, range = 22 - 39) ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการพบคนแปลกหน้า/สถานที่แปลกใหม่เท่ากับ 30.81 ($S.D.$ = 3.22, range = 23 - 39) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและพิสัย ของคะแนนพื้นอารมณ์ทารก (n = 84)

ตัวแปร	M	$S.D.$	range
พื้นอารมณ์ทารก (ในภาพรวม)	87.54	6.65	72 - 106
ด้านการทำกิจวัตรประจำวัน	24.20	3.06	17 - 34
ด้านการเล่น/ การเข้าสังคมกับเด็กอื่น	32.52	3.51	22 - 39
ด้านการพบคนแปลกหน้า/ สถานที่แปลกใหม่	30.81	3.22	23 - 39

2. คะแนนการรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก โดยรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ย 63.48 ($S.D.$ = 8.56, range = 36 - 80) เมื่อพิจารณาคะแนนเป็นรายด้านพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการดูแลร่างกายทารกเท่ากับ 33.73 ($S.D.$ = 5.70, range = 14 - 44) ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการส่งเสริม

พัฒนาการเท่ากับ 9.67 ($S.D.$ = 1.41, range = 5 - 12) และค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับบุตรเท่ากับ 20.08 ($S.D.$ = 2.68, range = 13 - 24) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและพิสัย ของคะแนนการรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก (n = 84)

ตัวแปร	M	$S.D.$	range
การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก (ในภาพรวม)	63.48	8.56	36 - 80
ด้านการดูแลร่างกายทารก	33.73	5.70	14 - 44
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ	9.67	1.41	5 - 12
ด้านการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับบุตร	20.08	2.68	13 - 24

3. คะแนนความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรสโดยรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 72.15 ($S.D.$ = 15.61, range = 28 - 104) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความเห็นพ้องต้องกันของกลุ่มสมรสเท่ากับ 31.98 ($S.D.$ = 8.33, range = 15 - 48) ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความพึงพอใจในกลุ่มสมรสเท่ากับ 21.51 ($S.D.$ = 4.67, range = 9 - 29) ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความกลมเกลียวของกลุ่มสมรสเท่ากับ 10.87 ($S.D.$ = 3.29, range = 3 - 16) และค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการแสดงความรักเท่ากับ 7.81 ($S.D.$ = 2.10, range = 9 - 12) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและพิสัย ของคะแนนความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส (n = 84)

ตัวแปร	M	$S.D.$	range
ความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส (ในภาพรวม)	72.15	15.61	28 - 104
ด้านความเห็นพ้องกันของกลุ่มสมรส	31.96	8.33	15 - 48
ด้านความพึงพอใจในกลุ่มสมรส	21.51	4.67	9 - 29
ด้านความกลมเกลียวของกลุ่มสมรส	10.87	3.29	3 - 16
ด้านการแสดงความรัก	7.81	2.10	9 - 12

4. คะแนนความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 118.26 ($S.D. = 9.86$, range = 93 - 130) อยู่ในระดับดี ทั้งนี้คะแนนรวมทั้งชุดอยู่ระหว่าง 26 – 130 โดยคะแนนสูง หมายถึง ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารกดี คะแนนต่ำ หมายถึงความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารกไม่ดี และคะแนนจากการวิเคราะห์ครั้งนี้ อยู่ในช่วงคะแนน 96.0 – 130.0 หมายถึงความรักใคร่ผูกพันอยู่ในระดับดี

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังเพศของทารก พันธุ์อารมณ์ของทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก ความสัมพันธ์ของคู่สมรส กับ สัมพันธภาพระหว่างบิดากับทารก

ก่อนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามนั้น มีตัวแปรต้น 1 ตัวเป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal scale) คือ ตัวแปรความคาดหวังเพศของทารก ผู้วิจัยทำให้เป็นตัวแปรหุ่น ดังนี้ คือกำหนดคาดหวัง เป็น 1 กำหนดไม่ได้คาดหวังเพศบุตร เป็น 0 จากนั้นนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ของตัวแปร ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient; r)

วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวัง เพศของทารก พันธุ์อารมณ์ของทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก และความสัมพันธ์ของคู่สมรส กับความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' correlation coefficient) พบว่า พันธุ์อารมณ์ของทารกมีความสัมพันธ์กับความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารกในระดับต่ำ ทิศทางบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเท่ากับ .217 ($p < .05$) และการรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก มีความสัมพันธ์กับความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ทิศทางบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน มีค่าเท่ากับ .519 ($p < .001$) ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา กับความรักใคร่ผูกพัน
ระหว่างบิดากับทารก

ตัวแปร	ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก	
	<i>r</i>	<i>p - value</i>
1. ความคาดหวังพิเศษของทารก	.135	.211
2. ฟื้นฟูอารมณ์ของทารก	.217*	.047
3. การรับรู้ความสามารถ ของบิดาในการ เลี้ยงดูทารก	.519***	<.001
4. ความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส	.128	.246

วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังพิเศษของทารก ฟื้นฟูอารมณ์ของทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก ความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส กับความคาดหวังพิเศษของทารก ฟื้นฟูอารมณ์ของทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก และความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' correlation coefficient) พบว่า ฟื้นฟูอารมณ์ของทารกมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารกในระดับปานกลาง ทิศทางบวก ($r = .306, p < .01$) และมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์กลุ่มสมรส ในระดับต่ำทิศทางบวก ($r = .249, p < .05$) และการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงดูทารกมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์กลุ่มสมรสในระดับปานกลางทิศทางบวก ($r = .408, p < .001$) ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรต้น กับตัวแปรต้น

ตัวแปร	ความคาดหวัง เพศของทารก	พื้นอารมณ์ ของทารก	การรับรู้ความ สามารถของบิดา ในการเลี้ยงดู ทารก	ความสัมพันธ์ ของกลุ่มสมรส
1. ความคาดหวังเพศของทารก				
2. พื้นอารมณ์ของทารก	.011			
3. การรับรู้ความสามารถ ของบิดาในการเลี้ยงดูทารก	.013	.306**		
4. ความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส	.160	.249*	.408***	

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ส่วนที่ 4 ปัจจัยทำนาย ได้แก่ ความคาดหวังเพศของทารก พื้นอารมณ์ทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก ความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส ต่อความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อหาปัจจัยทำนาย และปัจจัยทำนายที่ดีที่สุดของความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก ซึ่งได้แก่ ความคาดหวังเพศของทารก พื้นอารมณ์ทารก การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก และความสัมพันธ์ของกลุ่มสมรส ผู้วิจัยได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่าข้อมูลเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นคือ ตัวทำนายและตัวแปรเกณฑ์มีคุณสมบัติเป็น interval scale สำหรับตัวแปรเพศของทารกตามความคาดหวัง ซึ่งเป็นตัวแปรระดับ Nominal scale ได้แปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปตัวแปรหุ่นก่อน โดยทำให้เป็นตัวแปรหุ่น ดังนี้ คือกำหนดคาดหวัง เป็น 1 กำหนดไม่ได้คาดหวังเพศบุตร เป็น 0 จากนั้นนำมาทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่ามีการแจกแจงแบบโค้งปกติ เป็นอิสระต่อกัน ไม่เกิด Autocorrelation มีคุณสมบัติเป็น Homoscedasticity ไม่มี Outliers, มี Linear relationship และไม่มี Multicollinearity ระหว่างตัวแปรทำนายทุกตัว คือตัวทำนายทุกตัวมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) ไม่สูงกว่า .85 (บุญใจ ศรีสถิตยน์รากร, 2553) ดังนั้นข้อมูลสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณได้

วิเคราะห์หาปัจจัยที่ทำนายความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อหาตัวทำนายที่ดีที่สุด

พบว่า การรับรู้ความสามารถของบิดาในการเลี้ยงดูทารก เป็นตัวทำนายที่ดีที่สุดเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ร้อยละ 27 ($R^2 = .270$, $F_{1,83} = 30.262$, $p < .001$) ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรที่ร่วมกันทำนายความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก

ตัวแปร	B	S.E.B.	Beta	t
การรับรู้ความสามารถของบิดา	3.686	.670	.519	5.501***
ค่าคงที่	100.6	.38	6.546	15.374
$F_{1,83}$	30.262***			
R^2	.270			
Adjust R^2	.261			

*** $p < .001$